

ΜΑΘΗΜΑ 25. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

<p>Γενικά χαρακτηριστικά των κρατών-κατοίκων της Ευρωπαϊκής Ηπείρου</p>	<p>Η Ευρώπη αποτελείται από 46 κράτη (χάρτης 25.1., 25.2)τα οποία γενικά χαρακτηρίζονται από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλη ανάπτυξη βιομηχανικής παραγωγής και εμπορίου • Αναπτυγμένα δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών • Μεγάλο μέσο όρο ζωής(προσδόκιμο μέσο όριο ζωής) • Υψηλός βαθμός μόρφωσης-πολύ χαμηλό επίπεδο αναλφαβητισμού • Καλό επίπεδο ιατρικής περίθαλψης
<p>Αίτια διαφορών στο επίπεδο ανάπτυξης των ευρωπαϊκών χωρών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ο πλούτος του εδάφους • Η καλή γεωγραφική θέση • Το πολιτικό σύστημα • Η συμμετοχή σε πολέμους κ.α. <p>Διαφορές υπάρχουν και στους κατοίκους της ίδιας χώρας καθώς ένα ποσοστό πολιτών ζει κάτω από το όριο της φτώχειας</p>
<p>Διάκριση της Ευρώπης με βάση τα οικονομικά δεδομένα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οι πολύ αναπτυγμένες και ισχυρές οικονομικά χώρες (Βόρειες και βορειοδυτικές κυρίως χώρες καθώς και ορισμένες χώρες του Νότου) • Τις αναπτυγμένες χώρες, οι οποίοι ακολουθούν πορεία εξομοίωσης με τις ισχυρότερες και βρίσκονται κυρίως στον ευρωπαϊκό νότο • Τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, με αρκετά οικονομικά προβλήματα οι οποίες βρίσκονται στην ανατολική κυρίως μεσόγειο και τη βαλκανική χερσόνησο
<p>Γεωγραφική διάκριση</p>	<p>Χώρες βόρειας Ευρώπης, νότιας, ανατολικής κτλ</p>
<p>Γλωσσική διάκριση</p>	<p>Χώρες με λατινογενή γλώσσα,(πχ Ισπανία) σλαβική(πχ Ρωσία), κτλ</p>
<p>Πολιτική διάκριση</p>	<p>Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής ένωσης (πχ Ελλάδα) -Μη μέλη (πχ Αλβανία)</p>
<p>Γεωμορφολογική διάκριση</p>	<p>Πεδινές(πχ Ρωσία)-ημιορεινές (πχ Τσεχία) κτλ</p>
<p>Κλιματικά</p>	<p>Διαφορετικοί τύποι κλίματος</p>

ΜΑΘΗΜΑ 26. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

<p>Σε ποια ιδέα χτίστηκε η ένωση των ευρωπαϊκών χωρών;</p>	<p>Ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος (1939-1945) άφησε πίσω του οικονομικά καταστραμμένες χώρες και εκατομμύρια νεκρούς. Έτσι δημιουργήθηκε η ευρωπαϊκή οικονομική ένωση (Ε.Ο.Κ.) ως ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί μια διαρκής ειρήνη</p>
<p>Έτος δημιουργίας – αρχικές χώρες Μετεξέλιξη σε Ε.Ε.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Το 1957 υπογράφηκε στη Ρώμη η συνθήκη δημιουργίας της Ε.Ο.Κ. (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα) από 6 χώρες (Γαλλία, Δυτική Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο). • Το 1992 στο Μάαστριχτ της Ολλανδίας με την ανάλογη συνθήκη η Ε.Ο.Κ. μετονομάστηκε σε Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) και προστέθηκαν δύο νέοι τομείς. Η Πολιτική Ένωση και η Οικονομική- Νομισματική Ένωση(Ο.Ν.Ε.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Το 2007 στη Λισσαβόνα της Πορτογαλίας η ανάλογη συνθήκη, έδωσε νέες νομοθετικές εξουσίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το έθεσε σε ισότιμη βάση με το Συμβούλιο Υπουργών όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις δράσεις και τις δαπάνες της ΕΕ.
Μέλη	<p>Η Ευρωπαϊκή Ένωση αριθμεί σήμερα 28 μέλη (περιλαμβανομένης και της Μεγάλης Βρετανίας που βρίσκεται σε διαδικασία εξόδου). Στη ζώνη του ευρώ ανήκουν 19 χώρες</p>
Ένταξη της Ελλάδας	Η Ελλάδα εντάχθηκε στην Ε.Ε. το 1981 μετά από αιτήματα που υπέβαλλε τα προηγούμενα χρόνια.
Προϋποθέσεις για την ένταξη μιας χώρας στην ευρωπαϊκή ένωση	Για να ενταχθεί μια ευρωπαϊκή χώρα στην Ε.Ε. θα πρέπει να εκπληρώνει τα κριτήρια της Κοπεγχάγης όπως δημοκρατικό πολίτευμα, ισχυρή οικονομία, ικανή δημόσια διοίκηση, κατάργηση της θανατικής ποινής κ.α.
Τι είναι η Ε.Ε.	Η Ε.Ε. δεν είναι ομοσπονδία όπως η ΗΠΑ. Τα κράτη μέλη της συνεχίζουν να είναι ανεξάρτητα κυρίαρχα έθνη , αλλά ενώνονται για να έχουν ισχύ και παγκόσμια επιρροή .
Ανώτατο όργανο	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Αποτελείται από τους αρχηγούς των κρατών και των κυβερνήσεων των 28 κρατών μελών και συνέρχεται κατά κανόνα δύο φορές ανά εξάμηνο. Κάθε κράτος μέλος ασκεί την προεδρία αυτού του συμβουλίου ανά εξάμηνο.
Βασικά θεσμικά όργανα	<ul style="list-style-type: none"> • Κομισιόν ή Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Τα μέλη της (επίτροποι) διορίζονται για περίοδο 5 ετών. Αποτελείται από έναν επίτροπο από κάθε κράτος μέλος, ο οποίος αναλαμβάνει έναν τομέα ευθύνης(γεωργία, περιβάλλον κτλ) και τον πρόεδρο της Επιτροπής. Προωθεί το κοινό συμφέρον των κρατών και των πολιτών της. • Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αντιπροσωπεύει τους πολίτες της ένωσης και εκλέγεται από αυτούς κάθε 5 χρόνια. Αποτελείται από 751 ευρωβουλευτές(μαζί με τον Πρόεδρο)(οι 22 αντιπροσωπεύουν τη χώρα μας) • Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Συμβούλιο Υπουργών) Αντιπροσωπεύει τα μεμονωμένα κράτη μέλη. Μετέχει ένας αντιπρόσωπος κάθε κράτους μέλους σε επίπεδο υπουργών ανάλογα με το θέμα που συζητείται. <p>Έδρες των οργάνων της Ε.Ε. είναι οι Βρυξέλλες, το Λουξεμβούργο και το Στρασβούργο.</p>
Ρόλος θεσμικών οργάνων	<ul style="list-style-type: none"> • Η Κομισιόν έχει το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας. Προτείνει το σχέδιο ενός νόμου και φροντίζει για την εφαρμογή του. • Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από κοινού με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Υπουργοί) παίρνουν τις τελικές αποφάσεις και εκδίδουν τους νόμους.
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο	Τήρηση Ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Στους τομείς αρμοδιότητας της Ένωσης η κοινοτική νομοθεσία υπερισχύει της εθνικής,
Ελεγκτικό Συνέδριο	Ελέγχει τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της Ένωσης

ΜΑΘΗΜΑ 27. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

<p>Επιτεύγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία πολεμικών συγκρούσεων • Κατάργηση της θανατικής ποινής • Προσήλωση στους δημοκρατικούς θεσμούς, σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα • Κατάργηση των συνόρων. Οι άνθρωποι, τα εμπορεύματα, οι υπηρεσίες, τα χρήματα, μπορούν να κυκλοφορούν με μεγάλη ελευθερία. Κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα να ζει, να εργάζεται, να σπουδάζει να συνταξιοδοτείται σε οποιαδήποτε χώρα της Ε.Ε. επιλέξει. • Η χρήση του κοινού νομίσματος (ευρώ) διευκολύνει τις συναλλαγές των πολιτών της <p>Πολλά από τα επιτεύγματα πραγματοποιήθηκαν χάρη στην βοήθεια που δόθηκε στα φτωχότερα κράτη με χρηματοδότηση έργων (δρόμοι, επιμορφωτικά προγράμματα κ.α.) (ΕΣΠΑ)</p>
<p>Προβλήματα της Ε.Ε.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εκατομμύρια ανέργων κυρίως νέων • Εκατοντάδες χιλιάδες άστεγοι και ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων που ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας • Η χρήση ρυπογόνων μορφών ενέργειας (π.χ. πετρέλαιο) που επιβαρύνει το περιβάλλον και επιταχύνει τις κλιματικές αλλαγές Ιδιαίτερα στις μέρες μας, • Η παγκόσμια οικονομική κρίση δημιούργησε σοβαρά προβλήματα στις χώρες κυρίως του νότου, που ήταν στη ζώνη του ευρώ. • Ο μεγάλος αριθμός των προσφύγων λόγω των πολέμων(Συρία, Ιράκ, Αφγανιστάν) επηρεάζει την Ε.Ε. και κυρίως τη χώρα μας και δοκιμάζει την Ευρώπη, η οποία πολλές φορές παραβαίνει τις αρχές της αλληλεγγύης και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, τα οποία αναγράφονται στο χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της ευρωπαϊκής ένωσης.
<p>Επιπτώσεις στην Ελλάδα</p>	<p>Η ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ε. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυσε την αμυντική και τη διπλωματική θέση της στη νοτιοανατολική Μεσόγειο • Εξασφάλισε την απαραίτητη οικονομική στήριξη για την αποκατάσταση των παλαιών και την κατασκευή νέων βασικών υποδομών. (πχ Εγνατία οδός) • Συνέβαλε στην ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. το 2004 • Ταυτόχρονα όμως η Ε.Ε. στη διάρκεια της κρίσης κατέστησε την Ελλάδα χώρα σε επιτήρηση, λόγω του χρέους της στον Ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης και στο διεθνές νομισματικό ταμείο και απαιτήθηκαν μέτρα τα οποία είχαν οδυνηρά αποτελέσματα για τους Έλληνες. (25% ανεργία και μετανάστευση μεγάλου αριθμού νέων επιστημόνων στο εξωτερικό, ακραία φτώχεια, κατάρρευση του κοινωνικού κράτους).

<p>Συμβολή της Ελλάδας στην Ε.Ε.</p>	<p>Η Ε.Ε. χάρη στην παρουσία της Ελλάδας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυσε τις φιλειρηνικές αρχές και θέσεις της • Ενδυνάμωσε το ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο. • Διεύρυνε την παρουσία της στη νοτιοανατολική Ευρώπη και ανέπτυξε στενότερες σχέσεις συνεργασίας με ευαίσθητες γεωπολιτικές περιοχές του πλανήτη όπως τα Βαλκάνια και η Μέση Ανατολή.
--------------------------------------	--

ΜΑΘΗΜΑ 30 .ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

<p>Μεγάλη μέση πληθυσμιακή πυκνότητα (πυκνοκατοικημένη)</p>	<p>Η πυκνότητα του πληθυσμού μιας χώρας εξαρτάται από το κλίμα, την απόσταση από τη θάλασσα, το υψόμετρο, το είδος του εδάφους, την ύπαρξη γλυκού νερού, το πλούσιο υπέδαφος, τη συμμετοχή σε πολέμους, κ.ά.</p> <p>Έτσι οι πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές της Ευρώπης είναι τα πεδινά τμήματα που βρίσκονται γύρω από τη βόρεια θάλασσα, ενώ οι πιο αραιοκατοικημένες είναι τα βορειότερα τμήματα της Σκανδιναβικής χερσονήσου και της ρωσικής πεδιάδας, η Ισλανδία και τα ψηλά βουνά.</p>
<p>Αστικοποίηση (συγκέντρωση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού στις πόλεις)</p>	<p>Τα τρία τέταρτα των ευρωπαίων ζουν στις πόλεις.</p> <p>Αίτια: Οι πόλεις προσφέρουν περισσότερες ευκαιρίες εργασίας, μόρφωσης, παροχής υπηρεσιών υγείας κ.ά.</p> <p>(Ενδεικτικά: το 80% των γερμανών ζουν στις πόλεις, ένας στους τέσσερεις κατοίκους της Πορτογαλίας ζουν στη Λισαβόνα, ένας στου έξι Γάλλους ζουν στο Παρίσι, κ.α.)</p>
<p>Έντονο δημογραφικό πρόβλημα</p>	<p>Στην Ευρώπη γεννιούνται τα λιγότερα παιδιά.</p> <p>Λόγω της υπογεννητικότητας αναμένεται μείωση του πληθυσμού αρκετών ευρωπαϊκών χωρών στο μέλλον. Ο μέσος ευρωπαϊκός δείκτης γονιμότητας έχει πέσει στο 1,5 περίπου παιδιά ανά γυναίκα.</p> <p>Η μείωση της αναλογίας των νεαρών ατόμων στον ευρωπαϊκό πληθυσμό (ως αποτέλεσμα της μείωσης των γεννήσεων) και η αύξηση της αναλογίας των ηλικιωμένων ατόμων(ως αποτέλεσμα των καλύτερων συνθηκών ζωής κ.ά.) συνθέτουν το δημογραφικό πρόβλημα το οποίο προκαλεί πολλά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα.</p>
<p>Μετανάστευση</p>	<p>Σήμερα σε πολλά αναπτυσσόμενα ευρωπαϊκά κράτη ο αλλογενής πληθυσμός ξεπερνά το 10% του συνολικού πληθυσμού.</p> <p>Οι μετανάστες που ζουν κυρίως στη βόρεια και δυτική Ευρώπη προέρχονται από την ανατολική Ευρώπη τη βαλκανική χερσόνησο, την Αφρική και την Ασία.</p> <p>Η παρουσία των μεταναστών σε μια χώρα με στασιμότητα ή μείωση πληθυσμού είναι θετική για την οικονομική της ανάπτυξη, καθώς ένα μέρος των μεταναστών είναι κατά κανόνα νέοι, με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης και επομένως καταλαμβάνουν κυρίως ανεπιθύμητες για τον τοπικό πληθυσμό θέσεις. Επίσης πληρώνοντας εισφορές στα ασφαλιστικά ταμεία συμβάλλουν στην συντήρησή τους, εργαζόμενοι στην καλλιέργεια και συλλογή των αγροτικών προϊόντων και βοηθούν στο να διατηρηθεί η ζωή στην ύπαιθρο στέλνοντας τα παιδιά τους σε σχολεία με λίγους μαθητές που αλλιώς θα έκλειναν.</p>

	<p>Σήμερα, λόγω της οικονομικής κρίσης στην Ευρώπη, οι μετανάστες από τις χώρες της νότιας κυρίως Ευρώπης είναι νέοι με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους όχι στη χώρα που παρείχε τις σπουδές τους αλλά στις χώρες που μεταναστεύουν. Αυτό συμβαίνει και στη χώρα μας όπου 400.000 περίπου νέοι επιστήμονες έχουν μεταναστεύσει τα τελευταία χρόνια σε χώρες της βόρειας και δυτικής Ευρώπης λόγω της μεγάλης ανεργίας ιδιαίτερα των νέων.</p> <p>Ορισμένοι διαπιστώνουν και αρνητικές επιδράσεις, που έχουν σχέση με τη δυνατότητα της χώρας υποδοχής να ενσωματώσει ομαλά τους μετανάστες και να αναγνωρίσει την πολιτιστική και θρησκευτική τους ελευθερία.</p>
--	---

ΜΑΘΗΜΑ 32. ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

Οι γλώσσες της Ευρώπης	<p>Οι γλώσσες με κοινά χαρακτηριστικά εντάσσονται σε μεγάλες γλωσσικές ομάδες(Λατινικές, γερμανικές, σλαβικές)</p> <p>Υπάρχουν όμως και γλώσσες όπως η Ελληνική, Αλβανική κ.α. που μιλιούνται από τους κατοίκους ενός μόνο κράτους ή πολύ λίγων κρατών.</p> <p>Η Αγγλική γλώσσα είναι σήμερα διεθνής γλώσσα, ενώ η Ισπανική, Γαλλική και Πορτογαλική είναι επίσημες γλώσσες πολλών κρατών άλλων ηπείρων.</p>
Επίσημες γλώσσες	23 επίσημες γλώσσες
Σημασία της Ελληνικής γλώσσας	<p>Στην αρχαιότητα η ελληνική γλώσσα ήταν διεθνής καθώς μιλιόταν από εκατομμύρια ανθρώπους γύρω από τη Μεσόγειο. Στα Ελληνικά γράφτηκαν η βίβλος και άλλα σπουδαία έργα του αρχαίου κόσμου, ενώ πολλοί επιστημονικοί όροι έχουν ελληνική προέλευση. Τέλος το λατινικό και το κυριλλικό αλφάβητο προέρχονται από το ελληνικό.</p>
Θρησκείες της Ευρώπης	<p>Χριστιανισμός (ορθόδοξοι, καθολικοί, προτεστάντες)</p> <p>Σε πολύ λίγες ευρωπαϊκές χώρες επικρατεί ο μωαμεθανισμός.</p> <p>Η θρησκευτική ελευθερία, που επιτρέπει σε κάθε άνθρωπο να πιστεύει σε όποιο θρήσκευμα θέλει (ανεξιθρησκία), είναι βασική πολιτιστική αξία της Ευρώπης.</p>
Κοινά πολιτιστικά στοιχεία των λαών της Ευρώπης	<ul style="list-style-type: none"> • Το νομικά σύστημα (που προέρχεται κυρίως από το Ρωμαϊκό Δίκαιο, τους νόμους του Βυζαντίου και τη Γαλλική Επανάσταση). • Η θρησκευτική ελευθερία • Η προστασία των πολιτικών δικαιωμάτων • Η ελευθερία της έκφρασης • Η πρόσβαση στη γνώση και την εκπαίδευση • Η απόρριψη του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων • Η νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς

	<ul style="list-style-type: none"> • Η ισότητα των δύο φύλων • Το δημοκρατικό πολίτευμα κ.α. Από την άλλη πλευρά, κάθε λαός της Ευρώπης διατηρεί ζωντανά τα ιδιαίτερα πολιτιστικά χαρακτηριστικά του, ανάγκη που εκφράζεται απερίφραστα μέσα από το σύνθημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: «Ενωμένη στην πολυμορφία»
--	---

ΜΑΘΗΜΑ 33. ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Πληθυσμός ευρωπαϊκών πόλεων	<p>Λίγες μεγαλουπόλεις της Ευρώπης έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από τρία εκατομμύρια κατοίκους ενώ αρκετές έχουν πληθυσμό πάνω από ένα εκατομμύριο κατοίκους.</p> <p>Οι μεγαλύτερες πόλεις της Ευρώπης είναι Η Μόσχα το Λονδίνο, η Κωνσταντινούπολη και το Παρίσι.</p>
Που βρίσκονται οι μεγάλες πόλεις της Ευρώπης	<ul style="list-style-type: none"> • Κοντά στη θάλασσα, αποτελώντας σημαντικά λιμάνια • Σε περιοχές με μεγάλη βιομηχανική ανάπτυξη • Στις όχθες ποταμών • Σε πεδιάδες
Ιστορικά στοιχεία	<p>Οι πρώτες πόλεις της Ευρώπης ήταν οι πόλεις-κράτη της αρχαίας Ελλάδας. Χρονολογικά η Αθήνα της κλασσικής περιόδου, η Ρώμη στην ακμή της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και η Κωνσταντινούπολη στην ακμή της Βυζαντινής περιόδου.</p> <p>Αντίθετα πόλεις όπως το Λονδίνο, το Παρίσι κ.α. παρόλο που μετρούν εκατοντάδες χρόνια παρουσίας, για μεγάλη χρονική περίοδο της ιστορίας τους παρέμειναν μικρές σε πληθυσμό(π.χ. το Λονδίνο είχε 50000 κατοίκους το μεσαίωνα)</p>
Κριτήρια για την ίδρυση μιας πόλεως στο παρελθόν	<p>Η ασφάλεια των κατοίκων (π.χ. σε νησιά ποταμών όπως το Παρίσι, στο κέντρο λιμνών όπως η Στοκχόλμη, σε υψώματα όπως η Ρώμη και η Αθήνα, κτλ.)</p> <p>Κατά την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία κριτήριο ήταν ο έλεγχος των συγκοινωνιών και της οικονομίας από τους κατακτημένους λαούς, και έτσι έκτιζαν φρούρια τα οποία στο πέρασμα των αιώνων εξελίχθηκαν σε πόλεις.</p>
Αστικοποίηση	<p>Στα μέσα του 18^{ου} αιώνα η γρήγορη ανάπτυξη της βιομηχανίας και η χειροτέρευση τη ζωής στη ύπαιθρο οδήγησαν πολλούς ευρωπαίους στην αναζήτηση εργασίας στις βιομηχανικές περιοχές.</p> <p>Έτσι αναπτύχθηκαν νέες πόλεις.</p>

<p>Στις μεγάλες πόλεις διακρίνουμε</p>	<ul style="list-style-type: none">• Το ιστορικό κέντρο (τουριστικός πόλος έλξης, έδρα επιχειρήσεων και κυβερνητικών υπηρεσιών)• Τις περιφερειακές συνοικίες γύρω από το ιστορικό κέντρο (κατοικούν κυρίως άνθρωποι μεσαίων εισοδημάτων)• Τον δακτύλιο των απομακρυσμένων από το ιστορικό κέντρο προαστίων <p>Εκτός από οικονομικά κέντρα οι ευρωπαϊκές μεγαλουπόλεις και ιδιαίτερα οι πρωτεύουσες αποτελούν σημαντικά πολιτιστικά κέντρα.</p>
--	--